

1617 2den Del af Lov, sigtende til at fremme Lehus o. s. v. Dørg. t. fri Forbedendom. 1618

at følge ham ved at male de Phantastbilleder, som man paa den anden Side kunde fremstille, naar man vilde betragte de Forhold, som kunne fremkomme, naar Fæstegodsset bliver solgt til Fremmede, som blot ønske at bringe det mest Mulige ud deraf, og deslige. Det er Forhold, som ere samtlige Thingets Medlemmer saa tilstrækkelig bekendte, at jeg troer, at det ikke behøves i denne Henseende at sætte deres Phantasier i nogen meget stærk Bevægelse. Jeg skal kun bemærke, at det forekommer mig, som om det ærede Medlem, jeg sigtede til, paa en ganske besynderlig Maade var kommen ind paa en Opfattelse af Loven af 1854, som en Lov, der vilde føre hen til, at Fæstegodsset blev holdt samlet, medens derimod den nærværende Lov skulde betyde en hurtig Afhændelse af Hovedgaardene, saaledes at de bleve skilte fra Bønderjodset. Jeg maa tilstaae, at jeg nærer Tvivl, om denne Lov overhovedet vil virke synderlig til Afhændelse af Hovedgaarde, men hvad jeg derimod mener, er, at Loven af 1854 ingenlunde er givet i den Hensigt at bevare Bønderjodset samlet, men for at udstykke det til Selveiendom, og Erfaring har vist, at den lader sig bruge i den Retning og virker i den Retning, saa at det forekommer mig, at der ikke er tilstrækkelig Anledning til denne Opfattelse hos det ærede Medlem; men jeg skal ikke indlade mig videre derpaa. Jeg skal kun gjenagende bede, at man stiller sig Spørgsmaalet, saaledes som det er, nemlig at der ikke er Tale om nogen Bestemmelse, som skulde være nødvendig til Grundlovens Opfyldelse, men at det, som maa være det Afgjørende for Thingets Afstemning, er, om man er af den Mening, at det er rigtigt at gaae ind paa dette System af Tvangsauktioner, som Lovforslaget vil indføre, thi jeg mener, at man kan ikke nægte, at hele dette System ligger i Lovforslaget. Jeg maa i den Henseende atter gjøre en personlig Bemærkning til den ærede Landstingsmand, jeg nys omtalte, forsaavidt som han meente, at det var besynderligt af mig, naar jeg ikke tog Hensyn til Slutningen af § 21

om Salgsplaner, og opstillede en Sammenstilling mellem min Holdning i dette Tilfælde og de Ytringer, der findes i Betænkningen fra ifjor angaaende Fæstevæsenet. Jeg skal i saa Henseende bemærke, at Hovedbestemmelsen i § 21 er dog den Skruer, som er indsat i Begyndelsen af Paragraphen, og som mulig kan bidrage til at fremkalde Salgsplaner, men som ogsaa kan virke paa andre Maader; det er dog i ethvert Tilfælde Hovedbestemmelsen, og Spørgsmaalet bliver altsaa for Thinget, om det anseer det for rigtigt at gaae ind paa dette System af tvungne Auktioner eller ikke. Udvalgets Fleertal har været af den Mening, at det vilde være betænkeligt deels ganske i Almindelighed, fordi det ikke har kunnet skjule for sig selv, at naar det med Landstingets Samtykke blev optaget i nærværende Lov, vilde det ifølge Tingenes naturlige Gang ganske rimeligt faae Betydning langt udover denne Lovs snævrere Omraade, deels særligt ligeoverfor de Fæstere, som denne Lov nærmest angaaer, fordi der maaskee ikke er nogen Fæstere, der, saaledes som Forholdene hidtil have været, vilde være mindre tjente med dette tvungne Auktionssystem end netop Fæsterne paa Majorats- og Fideicommissgodsjerne.

Scholer: Den ærede Ordfører yttrede, idet han udtalte sig imod Forslaget under Nr. 24, at, hvis man gif ind paa en saadan Bestemmelse, saa kunde man tænke sig, at saadanne Dvotabele, som hidrørte fra Godser i Thyen, kunde blive anvendte til at understøtte Fæsterne paa Lolland eller Falster, og dette fandt han unaturligt. Men, hvis man gaaer ind paa dette Forslag, saa er det jo naturligt, at Dvotabelene ville tilfalde de Fæstefamilier, som ere blevne satte ud af Virksomhed derved, at deres Gaarde ere blevne solgte til Fremmede, saa jeg troer ikke, at denne Betragtning vil afgive nogen Grund til at stemme imod Forslaget. — Men hvad jeg egentligt begjærede Ordet for, var for at meddele, at min ærede Medforslagsstiller og jeg ifølge flere Benner's